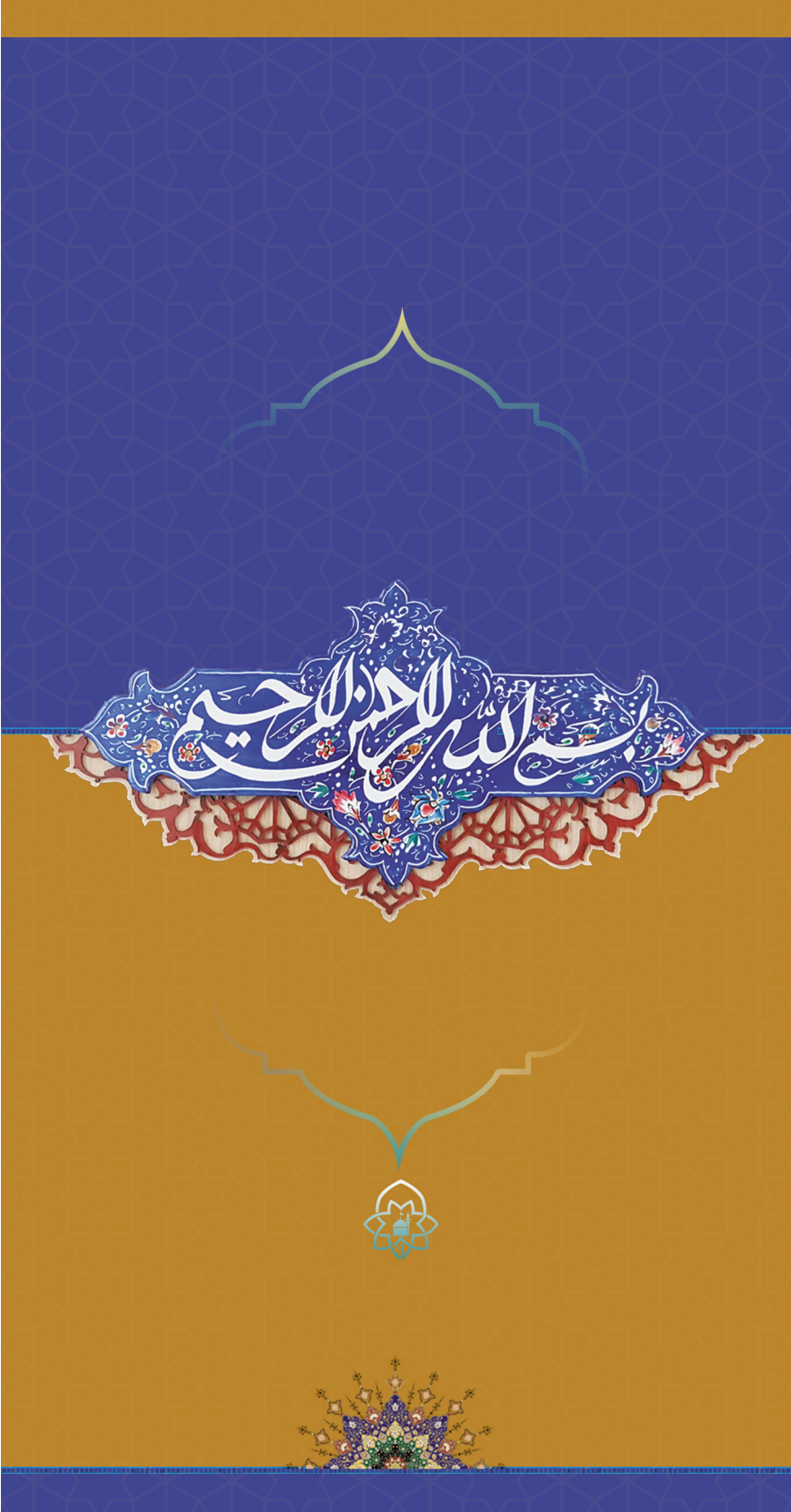
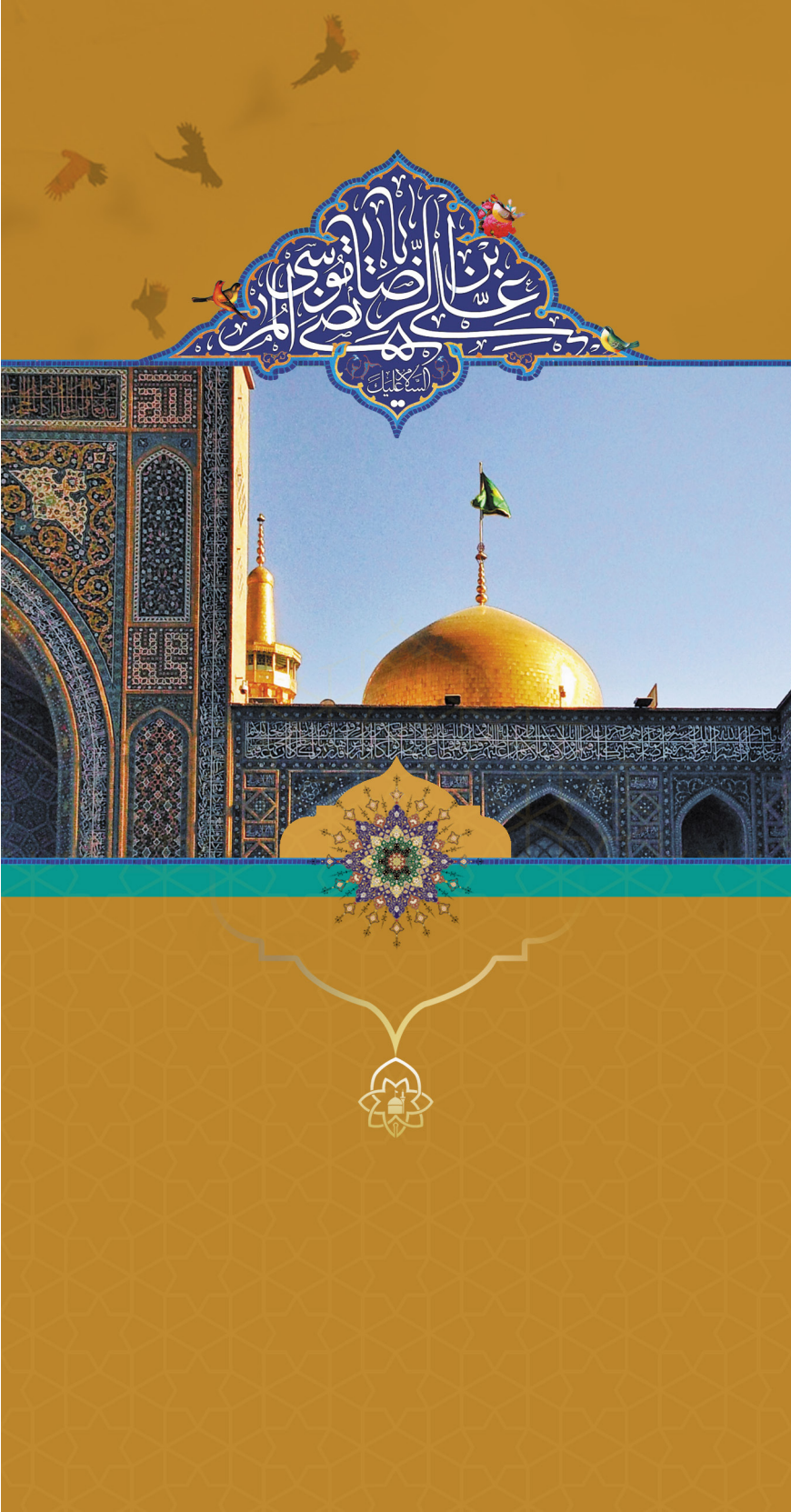
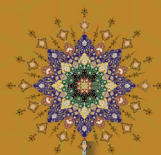
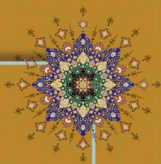

مقام معظم رهبری مدظله العالی:

باید حداقل معیشتی برای طلاب وجود داشته باشد؛ طوری که انسان ذهنش مشغول آن چیزها نباشد و بتواند درسش را راحت بخواند و کار لازم و مورد توقع را انجام بدهد.

۱۳۷۰/۶/۳۱

عنوان سند: آیین‌نامه اجرایی ستاد پاسخگویی به مراجعات معیشتی طلاب حوزه علمیه خراسان

مشخصات سند	تنظیم و ویرایش	دریافت کنندگان سند
۱. تاریخ تنظیم و ویرایش: ۱۳۹۹ ۲. تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۴/۱۴ ۳. تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۱ ۴. شماره مصوبه و سند: ۳۱۵/۱۰۰۹۸۰۳	۱. تنظیم: دفتر طرح و برنامه دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان؛ ۲. ویرایش: کمیسیون تخصصی خدمات و معیشت شورای عالی حوزه علمیه خراسان.	۱. نماینده ولی فقیه در آستان خراسان رضوی؛ ۲. تولیت آستان قدس رضوی؛ ۳. مدیر حوزه علمیه خراسان؛ ۴. معاونت پشتیبانی و منابع انسانی حوزه علمیه خراسان؛ ۵. مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان.

تأیید کنندگان سند

این آیین‌نامه در صد و شانزدهمین جلسه شورای عالی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴ به تصویب رسید.

محمدباقر فرزانه
دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان

امضاء و تاریخ

فهرست

پیشگفتار	۷
مقدمه	۹
تعاریف	۱۱
اهداف	۱۲
ساختار	۱۲
وظایف ستاد	۱۳
امور اجرایی ستاد	۱۳
حمایت‌های مالی نهادهای حوزوی	۱۳
وظایف نیروهای اجرایی ستاد	۱۴
پرداخت‌ها به ستاد	۱۴
تأمین منابع مالی	۱۴
شرایط متقاضیان دریافت حمایت	۱۴
شیوه و کیفیت حمایت	۱۵

پیشگفتار

امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام: «أَوْصِيَكُمْ وَ جَمِيعَ وَلَدِي وَ أَهْلِي وَ مَنْ بَلَغَهُ كِتَابِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ نُظُمِ أَمْرِكُمْ؛ شما را و همه خانواده و فرزندانم و هر کس را که نوشته من به او می‌رسد، به تقوای الهی و نظم در کارهایتان سفارش می‌کنم»^۱.

آیین‌نامه‌ها، نقش ویژه‌ای در درستی تصمیم‌گیری بر مدار قانون، جلوگیری از هرج و مرج در فرآیندهای اجرایی و سامان‌پذیری و آراستگی نتایج حاصل از اقدامات یک سازمان ایفا می‌کنند. آیین‌نامه‌ها که توسط هر سازمان و نهادی اعم از عمومی یا خصوصی به‌منظور تنظیم امور خود تهیه و تدوین می‌شود^۲، به مجموعه مقرراتی اطلاق می‌شود که مقامات صلاحیت‌دار وضع نموده و در معرض اجرا می‌گذارند؛ ممکن است هدف آن تسهیل اجرا و تشریح قانونی از قوانین موضوعه باشد یا در مواردی باشد که اساساً قانونی وضع نشده است»^۳.

۱. نهج البلاغه، فیض الاسلام، نامه ۴۷، ص ۹۷۷.

۲. جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دانشنامه حقوقی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۵، ج ۲.

۳. همان.

دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان، به منظور تسهیل دستیابی همه ذی‌نفعان حوزوی به سیاست‌ها، قوانین و آیین‌نامه‌های مصوب (شورای برنامه‌ریزی و شورای عالی)، اقدام به انتشار آن‌ها نموده است. امید است این امر موجب تقویت قانونمندی و قانون‌مداری، هماهنگی بیشتر بخش‌های مختلف حوزه، پیشگیری از بروز اشتباهات و سوءتفاهم در رسیدگی به مراجعات طلاب و انجام صحیح فعالیت‌ها و برنامه‌های حوزه علمیه خراسان باشد.

آیین‌نامه پیش رو با عنوان «آیین‌نامه اجرایی ستاد پاسخگویی به مراجعات معیشتی طلاب حوزه علمیه خراسان» پس از طی فرایند بررسی کارشناسی در کارگروه و کمیسیون تخصصی خدمات و معیشت به تصویب شورای عالی حوزه علمیه خراسان رسیده است.

بدیهی است مطالعه و بررسی این آیین‌نامه‌ها و اظهار نظر درباره نقاط قوت و ضعف و برطرف کردن نواقص آن، موجب ظهور و دستیابی به بهترین ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌ها در حوزه علمیه خراسان خواهد شد.

مقدمه

روحانیت و حوزه‌های علمیه پیوسته با عزت نفس و مناعت‌طبع در سخت‌ترین شرایط و پایین‌ترین سطح مادی به امر تبلیغ و کسب دانش و معرفت در جامعه مشغول هستند و این موضوع از منظر مقام معظم رهبری ^{مدظله‌العالی} نیز دور نمانده است. ایشان می‌فرمایند: «من از اوضاع مادی حوزه علمیه، حقیقتاً آشفته و ناراحتم. از مشکلاتی که بسیاری از طلاب و فضلا با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند (مشکلات مادی) مطلعم. گاهی اوقات بعضی از این اطلاعات برای من بسیار تلخ و گزنده است. امروز حقیقتاً طلاب علوم دینی از همه طبقات جامعه، حتی از کارمند و از کارگر و از دیگران از لحاظ حظّ معیشتی پایین‌ترند. همان عزّت نفس و مناعتی که طلاب علوم دینی از گذشته با آن سرافراز بوده‌اند، نمی‌گذارد آدم‌های سطحی و ظاهربین، بسیاری از بواطن امر را ببینند و بشناسند».^۱

۱. سخنرانی معظم‌له در تاریخ: ۱۳۷۹/۰۷/۱۴.

معظم‌له در جمله‌ای دیگر فرمودند: «باید حداقل معیشتی برای طلاب وجود داشته باشد؛ طوری که انسان ذهنش مشغول آن چیزها نباشد و بتواند درسش را راحت بخواند و کار لازم و مورد توقع را انجام بدهد».^۲

کمیسیون تخصصی خدمات و معیشت شورای عالی حوزه علمیه خراسان، حسب دستور شورای عالی در جلسه شماره ۱۱۵، به‌منظور یکپارچه‌سازی برنامه‌های حمایتی و همچنین حمایت، پشتیبانی و ارایه خدمات لازم برای تأمین معیشت طلاب، اساتید و فضایی این حوزه و رفع دغدغه‌های اولیه آنان، مطابق شئون حوزوی، آیین‌نامه ستاد پاسخگویی به مراجعات معیشتی طلاب حوزه علمیه خراسان را مبتنی بر اسناد ذیل تدوین و ارایه می‌نماید:

- ✓ اساسنامه شورای عالی حوزه علمیه خراسان؛
- ✓ سند چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان؛
- ✓ نظام جامع خدمات و معیشت طلاب حوزه علمیه خراسان.

ماده ۱. تعاریف

دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان: ساختار مصوب شورای عالی حوزه علمیه خراسان است که بستر تصمیم‌سازی مدیریت کلان، جامع و پویای شورای عالی را از طریق کمیسیون‌های تخصصی شورای عالی و شوراهای مشورتی برعهده دارد و اجرای صحیح مصوبات شورای عالی و نظارت بر آن‌ها را پیگیری می‌کند.

مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان: نهاد عمومی غیردولتی، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی که تحت اشراف شورای عالی حوزه علمیه خراسان فعالیت می‌کند و عهده‌دار تمامی وظایف و اختیارات مرتبط با مدیریت اجرایی حوزه علمیه در استان‌های خراسان رضوی، شمالی و جنوبی، اعم از برادر و خواهر است و در این آیین‌نامه به اختصار «مرکز» نامیده می‌شود.

کمیسیون تخصصی خدمات و معیشت شورای عالی حوزه علمیه خراسان: جمعی از فضلا، اساتید و نخبگان که تصمیم‌ساز شورای عالی هستند و مأموریت اصلی آن‌ها تنظیم سیاست‌های کلان و راهبردی، اسناد بالادستی و آسیب‌شناسی برنامه‌ها مبتنی بر مطالعات لازم و راهبردی است که در این آیین‌نامه به اختصار «کمیسیون» نامیده می‌شود.

بنیاد حامیان مکتب الصادق علیه السلام: موسسه غیردولتی متشکل از نیکوکاران و نیکاندیشان متدین است که به منظور حمایت از روحانیون، ذیل مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان رضوی تشکیل شده است که در این آیین‌نامه به اختصار «بنیاد» نامیده می‌شود.

ستاد پاسخگویی به مراجعات معیشتی طلاب حوزه علمیه خراسان: ستادی متشکل از نمایندگان نهادهای حوزوی است که زیر نظر شورای عالی حوزه علمیه خراسان در مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان فعالیت می‌کند که به اختصار «ستاد» نامیده می‌شود.

ماده ۲. اهداف

۱. تجميع مساعدتها و حمايت عادلانه از طلاب؛
۲. حمايت معیشتی ویژه طلاب با رویکرد رفع اضطرار؛
۳. تعامل فعال نهادهای حوزوی و مرتبط با حوزه در زمینه حمایت از طلاب؛
۴. توسعه و تسهیل خدمت‌رسانی به طلاب.

ماده ۳. ساختار

ستاد دارای اعضای اصلی و مدعو به شرح زیر می‌باشد:

الف: اعضای اصلی

۱. نماینده دفتر نماینده ولی فقیه در استان خراسان رضوی؛
۲. نماینده تولیت آستان قدس رضوی؛
۳. نماینده مدیر حوزه علمیه خراسان؛
۴. رئیس مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان رضوی.

ب: اعضای مدعو

۱. مدیر کل اداره اوقاف و امور خیریه استان خراسان رضوی؛
۲. نماینده انجمن خیرین استان خراسان رضوی؛
۳. نماینده بنیاد حامیان مکتب الصادق علیه السلام؛
۴. رئیس کمیسیون خدمات و معیشت شورای عالی حوزه علمیه خراسان.

تبصره: مسئول دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان عضو ناظر ستاد است.

ماده ۴. وظایف ستاد

۱. تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها و تصویب برنامه‌های مربوط به فعالیت ستاد؛

۲. ارائه راهکارهای لازم جهت جذب منابع مالی؛

۳. تهیه و تصویب دستورالعمل‌های مربوط به نحوه حمایت از طلاب؛

۴. تعیین شرح وظایف نیروهای اجرایی ستاد؛

۵. ارائه گزارش سالانه به دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان. **تبصره:** دستورالعمل‌های مرتبط با نحوه و کیفیت شناسایی طلاب عفیف و میزان مشارکت هر نهاد به صورت سالانه در ابتدای هر سال اعلام می‌گردد.

ماده ۵. مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان برای پیگیری امور اجرایی ستاد، مکان و نیروی انسانی لازم را پیش‌بینی نماید.

ماده ۶. حمایت‌های مالی نهادهای حوزوی و مرتبط با حوزه در حسابی به نام ستاد پاسخگویی به مراجعات معیشتی، در صندوق مرکز خدمات واریز شود.

تبصره: حق برداشت وجوه با امضای سه نفر از چهار نفر صاحب امضاء صورت می‌گیرد. (صاحبان امضا: نماینده دفتر نماینده ولی فقیه در استان خراسان رضوی، نماینده تولیت آستان قدس رضوی، رئیس مرکز خدمات حوزه علمیه خراسان رضوی و دبیر کمیسیون خدمات و معیشت شورای عالی حوزه علمیه خراسان).

ماده ۷. وظایف نیروهای اجرایی ستاد

۱. اجرای کلیه مصوبات ستاد و پیگیری آن‌ها؛
 ۲. ارایه گزارش عملکرد فصلی و سالانه به ستاد؛
 ۳. ارایه ترازنامه و صورت‌های مالی به ستاد قبل از شروع سال مالی جدید.
- تبصره:** سال مالی ستاد از ابتدای مرداد ماه هر سال به مدت یک سال می‌باشد.

ماده ۸. پرداخت‌ها به ستاد

- کلیه پرداخت‌ها به ستاد کمک تلقی شده و مانده آن به سال بعد منتقل می‌شود.

ماده ۹. تأمین منابع مالی

- تأمین منابع مالی ستاد از محل موارد ذیل انجام می‌شود:
۱. تجمیع وجوه حمایتی از نهادهای حوزوی؛
۲. درآمدهای حاصل از موقوفات عام حوزه علمیه و اداره کل اوقاف و امور خیریه؛
۳. توسعه و تقویت شبکه خیرین مردمی؛
۴. تعامل با سازمان‌های همسو با حوزه.

ماده ۱۰. شرایط متقاضیان دریافت حمایت

۱. طلاب غیرشاغل متأهل، دارای پرونده فعال در مرکز خدمات و مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان؛
 ۲. طلاب فاقد کد مرکز خدمات که طلبگی آنان محرز شده است؛
 ۳. خانواده‌های مرحومین طلاب.
- تبصره:** به برادران و خواهران مجرد، وام و کمک حمایتی تعلق نمی‌گیرد مگر در موارد خاص و با تشخیص ستاد.

ماده ۱۱. شیوه و کیفیت حمایت

مساعدت‌ها در دو قالب کمک بلاعوض و وام خواهد بود که مساعدت‌های بلاعوض در هر سال یکبار انجام می‌شود مگر به‌خاطر درمان، اشتغال، ازدواج، مسکن و فرزندآوری باشد که در این صورت در سال دو بار قابل پرداخت است، همچنین مساعدت در قالب وام هر دو سال یکبار امکان‌پذیر است.

تبصره ۱. وام تا سقف ۱۰ میلیون تومان و کمک بلاعوض تا سقف ۳ میلیون تومان می‌باشد.

تبصره ۲. افزایش سقف وام در موارد خاص بنا به نظر ستاد امکان‌پذیر است.

این آیین‌نامه مشتمل بر مقدمه، ۱۱ ماده و ۷ تبصره می‌باشد که موضوع آن در جلسه شماره ۱۱۶ شورای عالی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۴ به تصویب رسید. هرگونه اصلاح یا ویرایش این آیین‌نامه بعد از بررسی در کمیسیون خدمات و معیشت شورای عالی با تأیید دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان قابل اجرا می‌باشد.

